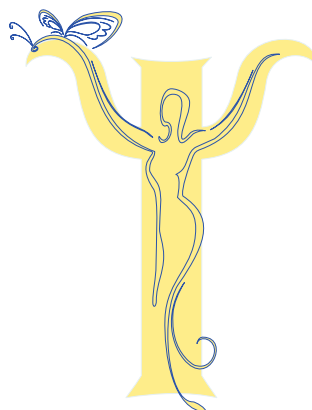

Міністерство освіти і науки України
Хмельницький національний університет
Кафедра психології та педагогіки
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Подільський культурно-просвітительський Центр імені М. К. Реріха

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ**

**Тези доповідей
VII Всеукраїнської науково-практичної конференції**

м. Хмельницький, 11–12 квітня 2019 року

Хмельницький
2019

УДК 37.015:159.9
ББК 88:8
А 43

Редакційна колегія:

Потапчук Є. М., доктор психологічних наук, професор (*головний редактор*);
Левицька Т. Л., кандидат психологічних наук, доцент;
Подкоритова Л. О., кандидат психологічних наук, доцент;
Гаврилькевич В. К., кандидат психологічних наук, доцент.

Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців :

тези доповідей VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (Хмельницький, 11–12 квітня 2019) / [ред. колегія: Є. М. Потапчук (голов. ред.), Т. Л. Левицька, Л. О. Подкоритова, В. К. Гаврилькевич] / М-во освіти і науки України, Хмельницький нац. ун-т, Каф. психол. та педагог. [та ін.]. – Хмельницький: ХНУ, 2019. – 160 с.

У збірнику представлені тези доповідей учасників VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців», яка відбулась 11–12 квітня 2019 року в м. Хмельницькому на базі Хмельницького національного університету за ініціативи кафедри психології та педагогіки.

Збірник адресований науковцям, аспірантам, студентам, а також усім, хто цікавиться сучасними науковими дослідженнями в галузі психології, педагогіки, соціології.

Матеріали подані в авторській редакції. Відповідальність за науковий та літературний зміст опублікованих матеріалів несуть їх автори. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

При передруку публікацій посилання на збірник обов'язкове.

Отже, самоосвітня діяльність фахівців служб управління персоналом державних органів – це процес здобуття працівниками необхідних знань умінь та навичок, розвиток особистісних якостей шляхом організації самостійного навчання. Аналіз сутності й етапів здійснення самоосвітньої діяльності, а також психологічних чинників, які впливають на її успішність дозволяє зазначити, що для успішної самоосвітньої діяльності фахівець служби управління персоналом повинен бути вмотивованим для її здійснення, готовим до саморозвитку, мати емоційно-вольову спрямованість щодо подолання труднощів, володіти адекватною самооцінкою своїх професійних досягнень, здатністю до рефлексії професійного та навчального досвіду.

Бабій І. В.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНОМОВЛЕННЄВІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ВНЗ

В організації навчання величезну роль відграє мотивація як визначальний чинник людської поведінки. Методологічною основою вивчення мотивації є положення діяльнісної теорії про зміст, функції та механізми утворення мотивів. Професійномовленнева підготовка також вимагає уваги до мотиваційної сфери студентів, про що свідчать праці вітчизняних і зарубіжних психолінгвістів і лінгводидактів. Так, І. Зимня вважає, що мотив визначає формування основної схеми висловлювання, запускає в роботу операції з вибору лексичної одиниці й операції з поєднання лексичної одиниці, актуалізує форму лексичної одиниці (Зимня І. А., 2002). Л. Виготський, досліджуючи психологічні особливості процесу мовлення, визначає його як рух від мотиву (комунікативної потреби) через мислення до внутрішнього мовлення, від внутрішнього мовлення до зовнішнього (Виготский Л. С., 1982). Деякі дослідники слушно вважають, що наявність сформованої мотивації є важливою умовою у становленні мовної особистості студента, зокрема актуалізації таких її рівнів: вербально-семантичного і тезаурусного (Божович Л. И., 1972).

Мотив є джерелом діяльності, спонукальною причиною або сукупністю дій і вчинків людини. Система мотивів або стимулів, яка детермінує конкретні форми людської діяльності чи поведінки, складає мотивацію. Мотиваційна сфера особистості є складним і внутрішньо диференційованим системним утворенням, яке може включати потреби, цілі, інтереси, переконання, установки (Гончаренко С. У., 1997). Найглибшою причиною, чинником активності особистості є потреба, тоді як інтерес – це своєрідний спосіб задоволення потреби. На думку Б. Ананьєва, розвиток навчальних інтересів відображається на якісному характері потреб у пізнанні, а також сприяє їх розвитку і диференціації (Ананьев Б. Г., 1957).

Мотивація виконує низку функцій: спонукає, скеровує й організовує поведінку, а також надає їй особистісного змісту. Природа мотивації, особливості її формування ґрунтовно розглянуті у працях Л. Божович, І. Ельконіна, І. Зимньої, Є. Ільїна, О. Леонтьєва, А. Маркової, С. Рубінштейна, В. Семиченко та ін. Мотивація тісно пов'язана з діяльністю, зокрема психологи стверджують, що мотиви завжди співвідносяться з уявленнями про мету діяльності, зі способами її досягнення і, нарешті, з прогнозованими результатами діяльності; саме мотив надає діяльності певної стійкої спрямованості.

Навчальна мотивація є окремим видом мотивації та важливим компонентом навчальної діяльності, провідної для студентів ВНЗ. Навчальна мотивація визначається низкою чинників: освітньою системою, закладом освіти, де відбувається освітня діяльність; особливостями суб'єктів навчальної діяльності (вік, стать, інтелектуальний розвиток, здібності тощо); суб'єктивними особливостями педагога; специфікою навчальної дисципліни. У педагогічній науці досі відсутній однозначний погляд на навчальну мотивацію. Так, Є. Ільїн відносить до навчальних мотивів усі фактори, що зумовлюють вияв навчальної активності (Ільин Е. П., 2020). А. Маркова під мотивами навчальної діяльності розуміє спрямованість учня на окремі аспекти навчальної роботи, пов'язаної з внутрішнім ставленням до неї (Маркова А. К., 1983). Дослідниця виділяє дві групи психологічних характеристик (критеріїв) навчальних мотивів: змістові та динамічні. Змістові якості мотивів пов'язані з особливостями самої навчальної діяльності, до них належать: усвідомленість, узагальненість, дієвість, місце у структурі мотивації тощо. Динамічні якості зумовлені психофізіологічними характеристиками того, хто навчається і виявляються у стійкості мотиву, його вираженості, швидкості виникнення тощо. У цілому навчальні мотиви посідають

провідне місце серед чинників, які визначають продуктивність дидактичного процесу, вони впливають на інтенсивність студентської уваги, якість запам'ятовування, розуміння прочитаного і почутого, результати мисленнєвої діяльності. Мотиваційний компонент є необхідним для будь-якого психічного акту: мисленнєвого, мнемонічного, процесу сприйняття, мовленнєвого спілкування тощо. Так, мотивація визначає вибірковість цих процесів, їх тривалість та інтенсивність, готовність до того чи іншого процесу. Водночас перелічені психічні процеси здатні впливати на формування інтересів, потреб під час навчальної діяльності (Асеев В. Г., 1976).

Особливістю формування мотивації є наявність декількох об'єктивно і суб'єктивно значущих факторів, задіяних у процесі вивчення певної дисципліни, а саме: забезпечення особистісного розвитку, сприяння соціальній взаємодії та професійного становлення. Останній чинник, на нашу думку, є визначальним під час опанування обраним фахом.

Процес формування навчальної мотивації пов'язаний також із цілепокладанням та емоційно-ціннісною орієнтацією студентів. Ціль визначається як кінцевий результат діяльності. Постановка цілей відбувається шляхом об'єктивації (персоналізації) мотивів, що сприяє якісній визначеності останніх та їх актуалізації у свідомості студентів, відтак постановка цілей у навчальній діяльності значною мірою детермінується мотивами. Причому якість цілепокладання тим вища, чим вищий рівень мотиваційної сформованості. Уміння формулювати нові цілі, переосмислювати старі має зворотню дію, зокрема призводить до якісних новоутворень у системі мотивації. Підкреслимо, що навчальна діяльність зумовлюється не всіма можливими мотивами, а лише тими, які пов'язані з перспективними цілями студентів.

Ще одним аспектом навчальної мотивації є його зв'язок з емоційною сферою студентів. За О. Леонт'євим, емоції є «внутрішніми сигналами, стимулами», які самі хоч і не є носіями інформації про зовнішні об'єкти та їх зв'язки і взаємодію, проте вони безпосередньо відображають відношення між мотивами і діяльністю (Леонт'єв А. Н., 1975). С. Рубінштейн стверджує, що емоції є суб'єктивною формою існування потреб (мотивації), відтак мотивація розгортається як емоційні явища, які сигналізують суб'єкту про значущість певних об'єктів (явищ, процесів) і спонукають скеровувати на них діяльність (Рубінштейн С. Л., 1999). Емоції є потужним джерелом і в системі навчальних мотивів, а також регулюють і впливають на динаміку пізнавальних і психічних процесів. Позитивні емоції (захоплення, натхнення, осяяння тощо) посилюють мисленнєву діяльність, роблять її логічнішою, чіткішою. Емоційне забарвлення є одним із чинників, що визначає мимовільну увагу та запам'ятовування. Таким чином, формування навчальної мотивації – це створення умов для появи внутрішніх спонукань до навчання, усвідомлення їх самими студентами і подальшого саморозвитку мотиваційної сфери.

У психологічній літературі описано кілька груп мотивів, що утворюють систему мотивації навчальної діяльності. До цієї системи традиційно включають дві великі групи мотивів: зовнішні (соціальні), пов'язані із соціальною взаємодією студентів з іншими людьми (дорослими, однолітками), і внутрішні (пізнавальні) – потреби в інтелектуальній активності, пізнавальні інтереси. У межах названих груп можна виокремити вужчі мотиви, зокрема серед соціальних мотивів виділяють широкі соціальні мотиви, вузькі соціальні мотиви, мотив соціального співробітництва. Пізнавальні мотиви поділяють на широкі пізнавальні, навчально-пізнавальні та мотиви самоосвіти (Маркова А. К., 1983). Усі вони допомагають подолати студентам труднощі під час навчання, стимулюють пізнавальну активність, є основою для формування мовної, мовленнєвої та комунікативної компетенцій. У цілому, аналізуючи структуру навчальної мотивації, психологи розглядають її як полімотивований процес.

У студентів ВНЗ переважають внутрішні мотиви, а саме: потреба у самоствердженні, усвідомлення престижності та перспективності здобутих знань, почуття обов'язку, формуються також професійні мотиви. Підкреслимо, що необхідність урахування внутрішніх мотивів студентів у процесі навчання узгоджується з основними положеннями особистісно орієнтованого навчання. Водночас у цьому віці відбувається взаємодія і взаємовплив соціальних і пізнавальних мотивів.

Як зазначає І. Дроздова, у навчання української мови як засобу професійного мовлення учень вкладає особистісний зміст, що породжує в нього неоднакове ставлення і різну мотивацію до об'єкта, який є метою пізнання (Дроздова І. П., 2010). Аналізуючи мотиви у процесі професійномовленнєвої підготовки, слід виходити зі специфіки самого предмета. Українська мова є, передусім, засобом присвоєння людиною суспільного досвіду, а вже потім і одночасно з цією функцією – засобом виразу її власної думки. Таким чином, засвоюючи українську мову, людина опановує засіб пізнання, що уможливорює формування у неї специфічних пізнавальних, комунікативних та інших соціальних потреб. Зазначимо, що успішне формування таких потреб

відбувається за наявності в студентів позитивної мотивації – мотивації досягнення позитивного результату відповідного виду діяльності. Існують два види позитивної мотивації: *перспективна* і *процесуальна*. Перша пов'язана з усвідомленням мети навчання, його корисності, актуальності у подальшій професійній діяльності, що забезпечується спеціалізацією змісту навчального матеріалу з української мови. На думку А. Маркової, позитивна перспективна мотивація в навчанні рідної мови будується на усвідомленні далеких і близьких цілей, зокрема студенти повинні розуміти, для чого необхідне вивчення української мови в цілому та кожної окремої теми (Маркова А. К., 1974). Процесуальна мотивація забезпечує зацікавлення студентів у виконанні навчальних дій, що сприяє високому рівню пізнавальної активності. Формування цього виду позитивної мотивації відбувається шляхом відбору оптимальних методів, засобів і прийомів у процесі вивчення української мови, а саме активних форм навчання, які передбачають не лише співробітництво, а й співтворчість викладача і студентів. На нашу думку, мотивація в навчанні мовних дисциплін – це внутрішній процес набуття особистісного змісту курсу. На основі аналізу теорії мотивації та з огляду на специфіку предмета «українська мова» можна виокремити такі найважливіші за змістом групи мотивів, сформованість яких є актуальною у процесі вивчення української мови у ВНЗ:

- *соціальні* – почуття громадянського обов'язку, відповідальності, усвідомлення соціальної значущості вивчення української мови; бажання через навчання утвердитись у суспільстві;

- *навчально-пізнавальні* – бажання більше знати, бути освіченою й ерудованою людиною, якою неможливо стати без глибоких і системних знань із української мови;

- *комунікативні* – бажання вивчати українську мову для ефективного спілкування з іншими людьми (дорослими, однолітками), що сприяє соціальній адаптації та успіху в професійній сфері;

- *професійно-ціннісні* – необхідність засвоєння мовних засобів із метою ефективної професійної діяльності та подальшого фахового саморозвитку.

Підкреслимо, що формування позитивної мотивації здійснюється на всіх рівнях педагогічної системи: змістовому й інструментальному, на рівні змісту начального предмета та на рівні засобів і методів навчання.

Отже, мовленнєва діяльність, як і будь-яка інша діяльність, є полімотивованою, відтак включає такі групи мотивів: соціальні, навчально-пізнавальні, комунікативні, професійно-ціннісні. Основними засобами формування позитивної мотивації у студентів ВНЗ вважаємо наповнення курсу «Українська мова» професійно спрямованим змістом, застосування сучасних засобів й активних методів навчання, що забезпечуватиме особистісний розвиток студентів, а також сприятиме їх професійному становленню.

Барановська Л. В.

Національний авіаційний університет

«ПСИХОЛОГІЯ МІЖКУЛЬТУРНИХ КОМУНІКАЦІЙ» ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНО-ЕТНІЧНОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ

Навчальна дисципліна «Психологія міжкультурних комунікацій» є важливим для подальшого розвитку практичного психолога навчальним курсом. Її зміст зорієнтований на формування полікультурної та розвитку комунікативної особистості магістра з практичної психології. Метою викладання дисципліни є формування в студентів поваги до комунікативної культури свого народу та толерантного ставлення до культурних надбань інших етносів; вироблення крос-культурних умінь та розвиток умінь комунікації в полікультурному діловому й професійному середовищі. У процесі опанування курсу студенти мають можливість ознайомитись з категоріальним апаратом навчальної дисципліни та основними теоріями міжкультурної комунікації; розкрити типологічні особливості української культури та комунікативності українців; ознайомитись із проблемами формування концептуальної, ціннісної і мовної картин світу; виявити сутність етноцентричності світобачення, особливостей етнічної стереотипізації та етнічної ідентифікації. Вивчення цієї дисципліни сприятиме формуванню здатності здійснювати компаративний аналіз вербального і невербального вираження національних особливостей у міжкультурній комунікації; розвиткові умінь розпізнавати особливості міжкультурних відносин, попереджувати міжетнічні конфлікти, управляти ними, обираючи конструктивні стратегії;

ЗМІСТ

АВРАМЕНКО Н. О. Концептуальні підходи до підготовки майбутніх лікарів-іноземців медичних закладів вищої освіти до оволодіння професійною термінологією	3
АЛЮШИНА Н. О., КУДРИНСЬКА Г. В. Психологічні фактори успішної самоосвітньої діяльності фахівців служб управління персоналом державних органів	4
БАБІЙ І. В. Роль навчальної мотивації у професійномовленнєвій підготовці студентів ВНЗ	6
БАРАНОВСЬКА Л. В. «Психологія міжкультурних комунікацій» як засіб формування та розвитку національно-етнічної свідомості майбутніх практичних психологів	8
БАЦИЛЄВА О. В., ПУЗЬ І. В. Дослідження особливостей ставлення до здоров'я студентської молоді	10
БЕРЕГОВА Н. П., СТЕПАНЮК О. К. Професійно-особистісна підготовка майбутніх психологів як психолого-педагогічна проблема	12
БРИНДЗАК С. В. Підготовка мобільного робітника – вимога сьогодення	14
ВАКОЛЮК Т. В., СНИЦАР І. В. До питання про розвиток пізнавальної активності студентів-правоохоронців на заняттях англійської мови	16
ВАРГАТА О. В., ДЖЕМЕРИС Л. П. Наукові підходи до проблеми розвитку творчого потенціалу майбутніх психологів	18
ВАСИЛЕНКО О. М. Особливості написання та подання наукових статей у вітчизняні журнали, що індексуються у базах даних Scopus та Web of Science	19
ВАСИЛЬЄВА О. А. Індивідуальний розвиток майбутніх психологів	22
ВОРОБІЙОВА О. А. Використання інформаційних технологій на уроках теоретичного навчання як засіб підвищення якості навчальних досягнень	24
ГАВРИЛЬКЕВИЧ В. К. Особистісне й професійне становлення, особистісний і професійний розвиток та психічна саморегуляція людини: зміст і співвідношення понять	26
ГОЛОВА Н. І. Професійне педагогічне спілкування в діяльності соціального гувернера	28
ГОМОНЮК О. М., ОНИШКО О. Г., РАЙКО В. В. Рефлексивна компетентність майбутніх фахівців соціономічної сфери як важлива складова їх професійно-педагогічної культури	31
ГОРЯШОВА Л. Д. Вірш як засіб навчання	33
ГРАБЧАК О. В. Толерантність як основа світоглядної парадигми студентів соціальної сфери	35

ГРЕСЬКО І. М. Я-концепція як складне утворення самосвідомості особистості	37
ДАНКО Д. В., БУЛЕЗА Б. Я. Медико-соціальні аспекти підготовки майбутніх соціальних працівників до професійної діяльності	38
ДЖИГУН Л. М., ХІМІЧ В. Л. Педагогічне спілкування як складова професійної компетентності педагогів	41
ДІДИК Н. М. Креативність як професійно значуща характеристика фахівців соціальної сфери	43
Д'ЯКОВА І. Г. Професійна придатність психолога до корекційної роботи з батьками дитини дошкільного віку для правильного формування батьківсько-дитячих стосунків, як чинника соціалізації особистості	44
ГУМНОВА О. Б. Саногенне мислення як особистісний копінг-ресурс студентів	45
КАБАШНЮК В. О. Застосування алгоритмів у навчальному процесі	47
КАРАМІНА О. М., КАРАМІНА К. О. Комунікативна компетентність як складова професійної підготовки майбутніх медичних працівників	49
КАРПОВА Д. Є. Розподіл сімейних ролей шлюбними партнерами у сучасній сім'ї	52
КЕРНИЦЬКА Л. В. Застосування інноваційно-комунікаційних технологій при підготовці майбутніх фахівців	53
КОВТОНЮК О. П. Невротичні розлади особистості дитини в дошкільному віці	54
КОЗУБОВСЬКА І. В., КОЗУБОВСЬКИЙ Р. В. Ігрові технології у підготовці майбутніх соціальних працівників до профілактики девіантної поведінки неповнолітніх	57
КОКУН О. М. Професійна життєстійкість особистості: визначення поняття	59
КОМАР Т. В., МЕЛЬНИЧУК А. Ю. Позитум-підхід: можливості та перспективи профілактики емоційного вигорання	61
КОМАР Т. В., ШЕРЕМЕТА С. Р. Дослідження актуальних здібностей за методиками позитум-підходу	63
КОНОВАЛЬЧУК В. І. Довіра як основа психолого-педагогічної освіти фахівців	66
КОШОНЬКО Г. А. Особливості подолання особистісних криз	68
КРУК С. Л., ГАВРИЛЬКЕВИЧ В. К. Критерії та показники ефективності практичного впровадження теоретичної моделі психологічного та педагогічного забезпечення особистісно-зорієнтованої освіти на засадах гуманної педагогіки	71

КУЛЕШОВА О. В. Рефлексія як механізм особистісного самовизначення викладача	74
КШАНОВСЬКА Н. Ю. Професійне та емоційне вигорання людини як соціально-психологічна проблема	77
ЛАПЧЕНКО І. О. Апробація семінару готовності майбутніх фахівців до здійснення діагностики індивідуальних особливостей розвитку дітей дошкільного віку з родин учасників АТО і внутрішньо переміщених осіб	79
ЛЕВИЦЬКА Т. Л., ПЕТЯК О. В. Психоаналітична теорія та інтерпретація сновидінь	81
ЛЕЗНЮК А. М. Емпатійне спілкування на основі ННК або як чути і розуміти один одного	83
ЛЮТКО Н. В. Деякі аспекти застосування маніпулятивних технологій та прийомів під час виборів	84
МАТВІЙЧУК Т. В. Особливості групової роботи з підлітками групи ризику	87
МЕЛЬНИШИНА Т. П. Психологічні умови розвитку іншомовного творчого мислення	89
МИГАЛИНА З. І. Психолого-педагогічний супровід адаптації дітей-мігрантів в школах США	91
МИХАЙЛОВ А. Р., ДЖИГУН Л. М. Проблема ставлення людей до власного психологічного здоров'я в Україні	93
МІХЕСВА Л. В. Соціально-психологічні проблеми шкільного булінгу	95
МОСКАЛЮК О. І. Самовиховання та самонавчання як засоби формування майбутніх фахівців соціальної сфери	97
ОВОД Ю. В. Компетентнісний підхід у підготовці майбутніх фахівців соціальної сфери	100
ОНОФРІЙЧУК Б. В., АНТОНОВА З. О. Особливості психологічного відновлення військовослужбовців після виконання бойових завдань	102
ОСПЧУК О. І. Методичні рекомендації працівникам психологічної служби закладів освіти щодо соціально-психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами	104
ПАСТОЩУК Г. Д. Готовність до діяльності як важлива передумова професіоналізму майбутнього фахівця	107
ПАСТУХ Л. В. Роль практичного психолога у забезпеченні мотиваційного менеджменту керівників закладів освіти	108
ПОВІДАЙЧИК О. С., ВАРГА Н. І., ПОВІДАЙЧИК М. М. Особливості формування дослідницької компетентності студентів у вищій школі США	110

ПОДКОРИТОВА Л. О., ЛАТКІНА Н. В. Розвиток саморегуляції у студентів соціономічного профілю	112
ПОПЕЛЮШКО Р. П. Особливості інклюзивного навчання в закладі вищої освіти	114
ПОТАПКІНА Л. В. Рекомендації щодо розвитку та вдосконалення професійних та управлінських якостей сучасних фахівців	116
ПОТАПЧУК Є. М. Інтимно-сексуальна привабливість людини та її вияви у шлюбних стосунках подружжя	118
РУДЕНОК А. І. Інтернет-залежність підлітків як чинник їх емоційної стійкості	119
САФІН О. Д. Діалектичні стратегії психологічного впливу як засіб гармонізації смыслової сфери комбатантів	121
СЕРГА О. О. Вплив сім'ї на емоційну сферу підлітків з інвалідністю	123
СУРГУНД Н. А. Психологічна проблема когнітивних механізмів свідомості у контексті синергетичного забезпечення професійної мобільності особистості	125
ТУШКО К. Ю. Структура та особливості змісту компонентів здатності майбутнього офіцера-прикордонника до професійної взаємодії	128
ХАНЕЦЬКА Н. В. Поняття актуальних здібностей в позитивній психотерапії	129
ХОМИНЕЦЬ С. І. Моделі академічної мобільності студентів у вищій школі США	132
ЦВІГУН І. М. Особливості підготовки педагогів до роботи в ДНЗ з інклюзивною освітою	133
ЧЕРЕП А. Д. Модель підготовки майбутніх учителів предметів гуманітарного циклу до морально-етичного виховання учнів старшої школи	135
ЧЕРНА А. М. Сучасні освітні концепції та технології підготовки майбутнього фахівця	137
ШВЕЦЬ О. М. Проблема розвитку гідності особистості у сучасній психології	138
ШЕВЧИШЕНА О. В. Психологічні аспекти підготовки майбутніх педагогів до розвитку життєстійкості в дітей як важливої особистісної характеристики	141
ШНУРОВА Ю. А. Емоційний інтелект як складова професійної компетентності викладачів музично-естетичних дисциплін	142
ШУМОВЕЦЬКА С. П. Гуманітарне знання в системі формування професійної культури майбутніх офіцерів-прикордонників	144

ЯКОВИЦЬКА Л. С., ЯКОВИЦЬКА Д. Г. Рівень домагань особистості як показник процесу професійної самореалізації	146
ЯРЕМЧУК І. М. Безпечне спілкування	147
ЯСАКОВА Т. Ю. Мотиви вивчення природничих дисциплін студентами технічних спеціальностей	148
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	150

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ**

**Тези доповідей
VII Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Хмельницький, 11–12 квітня 2019 року)**

Технічний редактор
Гаврилькевич В'ячеслав Костянтинович

Редакційно-видавнича підготовка
Кафедра психології та педагогіки
Хмельницького національного університету
29016, м. Хмельницький, вул. Інститутська, 11
E-mail: kafedrapip@ukr.net
<http://psy.khnu.km.ua/>

Формат 84x108 1/32. Електронне видання
Ум. друк. арк. 16,43.
